

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 3

БЕОГРАД 1934 ГОДИНЕ

КЊИГА 3

XLIII РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 27 ЈУНА 1934 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО:

Претседник

Д-Р КОСТА КУМАНУДИ

Секретар

МИЛАН МРАВЉЕ

Присутни г. г. Министри: Претседник Министарског савета Никола Т. Узуповић, Министар унутрашњих послова Живојин Лазић, Министар социјалне политике и народног здравља др. Фран Цовак.

ПОЧЕТАК У 10.20 ЧАСОВА.

СА Д Р Ж А Ј:

Пре дневног реда: 1 — Читање и усвајање записника XLII редовног састанка;

2 — Саопштење интерпелација народних посланика: Јозе Батинића на Министра унутрашњих послова о прогањању и тучи сељака од страна жандарма у Томислав-Граду и усвајање првенства; Јозе Батинића на Министра унутрашњих послова о поступку и протузаконитом раду Ивана Пушењака, жандармеријског каплара у Томислав-Граду; Јозе Батинића на Министра унутрашњих послова о протузаконитом раду жандармеријског поднаредника Милана Петрића у Томислав-Граду;

3 — Саопштење извештаја министара о одговорима на посланичке интерпелације.

Говорници: Министар унутрашњих послова Живојин Лазић.

Дневни ред: 1 — Претрес и усвајање у начелу, појединоствима и коначно извештаја Одбора за проучавање законског предлога о споразуму између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније који се односи на тремеђу, одређену протоколом односењим се на границе у Банату.

Говорници: Известилац Стеван Тирић.

2 — Претрес и усвајање у начелу, појединоствима и коначно извештаја Одбора за проучавање законског предлога о међународној конвенцији о оснивању међународних уреда са правилником за међународни уред за хемију.

Говорници: Известилац Стеван Тирић.

3 — Претрес и усвајање у начелу, појединоствима и коначно извештаја Одбора за проучавање законског предлога о споразуму о регулисању узајамне рекламације између Краљевине Југославије и Републике Турске.

Говорници: Известилац Стеван Тирић.

Претседник др. Коста Кумануди: Отварам XLIII редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник прошлог састанка.

Секретар Милан Мравље прочита записник XLII редовног састанка.

Претседник др. Коста Кумануди: Има ли ко какву примедбу на записник? (Нема). Примедаба нема, записник је примљен. Изволите чути интерпелације.

Секретар Милан Мравље (саопштава): Г. Јозо Батинић и др., народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра унутрашњих послова о прогањању и тучи сељака од стране жандарма у Томислав-Граду и траже да јој се призна првенство. (Види прилог)

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. Министар унутрашњих послова да се изјасни о траженом првенству.

Министар унутрашњих послова Живојин Лазић: Господо, ја не знам још у чему је ова ствар, али примам првенство.

Претседник др. Коста Кумануди: Г. Министар је примио првенство. Прима ли Народна скупштина захтев о првенству? (Прима). Народна скупштина примила је захтев о првенству.

Изволите чути даље интерпелације.

Секретар Милан Мравље (саопштава): Г. Јозо Батинић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на Министра унутрашњих послова о поступку и протузаконитом раду жандармеријског каплара у Томислав-Граду. (Види прилог);

Г. Јозо Батинић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра унутрашњих послова о протузаконитом раду жандармеријског поднаредника Милана Петрића у Томислав-Граду. (Види прилог);

Претседник др. Коста Кумануди: Прочитане интерпелације упутиће се надлежним гг. Министрима. Изволите чути извештаје г.г. Министара.

Секретар Милан Мравље (саопштава): Г. Министар финансија извештава да ће одговорити на интерпелације народних посланика кад буду стављене на дневни ред: г. др. Милана Метикоша о неправди учињеној Уредбом о смањењу додатака на скупоћу државним службеницама женама бродараца поморске и речне пловидбе; г. др. Милана Метикоша о ревизији опорезивања и измени Закона о непосредним порезима; г. др. Милана Метикоша о заштити општине Босанска Дубица од секвестрације њених јавних прихода за рачун „Људске посајилнице“ у Љубљани;

Г. Министар пољопривреде извештава да по интерпелацији г. др. Милана Метикоша о превисоким трошковима код поступка за концесионирање сељачких поточних млинова није надлежан за доношење одлука.

Г. Министар унутрашњих послова извештава да ће одговорити, кад прикупи потребне податке, на интерпелације народних посланика: г. Милоша Драговића о поступку народних посланика који присвајају надлежност средских начелника; г. Антона Хајдињака о премештају средског начелника среза Доње Лендавског др. Трстењака; г. Светислава Хођере о раду средског начелника Среза подгоричког; г. др. Марка Кожула о поступку средског начелника Среза метковићског према др. Бјеловучићу.

Претседник др. Коста Кумануди: Прочитани извештаји примају се на знање.

Прелазимо на дневни ред. Предлажем Народној скупштини да другу тачку дневног реда стави на прво место. Прима ли Народна скупштина овај предлог? (Прима) Према томе сада је на дневном реду: Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о споразуму између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније који се односи на тромеђу, одређену протоколом односећим се на границе у Банату.

Има реч извештај г. Стеван Ђирић.

Извештај г. Стеван Ђирић: Господо народни посланици, да ли је могуће са овога места данас проговорити о детаљним питањима наше спољне политике, а да у нашим редовима не затрепери бар мало онога великога духа, који је дошао овде до тако елементарног израза. Не замерите ми, господо народни посланици, иако сте ви јуче својим бурним одобравањем исказали, да се слажете у свему са изјавама, које су овде пале, да и ја, у име свих вас, без обзира на којим странама ове куће ви се-

дите, још једанпут „вербис експресис“ кажем, да се с тим изјавама и Претседништва Сената и Претседништва Народне скупштине и Претседништва Краљевске владе као и нашег уваженог госта, знаменитог Министра спољних послова, г. Луја Бартуа, у свему слажемо, слажемо се у свему и онда, кад те изјаве значе плод њиховог размишљања, слажемо се и онда, кад оне потичу из њиховог осећања. Ствар је сасвим проста, господо народни посланици, јер и ми тако исто мислимо и ми тако исто осећамо. (Одобравање и повици: Тако јел)

Господо народни посланици, у детаљима наше спољне политике не смемо се изгубити и никад не смемо заборавити, да су ти детаљи само поједини делови једне органске целине, која иде за тим, да се утврди и учврсти мир и пријатељство међу народима и државама.

И овај законски предлог који сада лежи пред вама, о коме имам част да говорим, споразум са нама пријатељском Краљевином Румунијом, значи једну ректификацију границе на тромеђи између наше Краљевине, између Румуније и између Мађарске. Интересантно је, господо, посматрати: као што се код нас и у нашој спољној политици у сваком детаљу може агносцирати оно основно расположење за поштовањем Уговора о миру и поштовањем обавеза, тако исто има извесних држава, код којих се и у сваком детаљу њихове спољне политике може познати основни тон, који влада у њиховој спољној политици, а то је ревизионизам.

Ова ректификација са Краљевином Румунијом била је потребна због тога, што смо ми у договору са Краљевином Румунијом преиначили мало Тријанонски уговор о миру и на тај начин, господо, тромеђа, која је дотле била на коти 84, помакнута је на коту 82 а то значи 13 километара на запад. Сад, шта се догодило? У тренутку кад смо ми то пријавили, као што је то било потребно, и Мађарској, јер се и ње тиче тромеђа, Мађарска је одједанпут уложила вето и дошла са чудноватим захтевом и казала: Не! — То значи ревизија уговора о миру, и ако хоћете ревидирати, онда да ревизију проведемо онако, како је, по њиховом мишљењу, она праведна. Како видите, господо, за нас је била ствар чисте техничке потребе, која нема политичког значаја, један експедијенс а Мађарска је од тога направила једно начелно питање, па и у томе детаљу, као што видите, одмах је избило оно њихово основно мишљење, да треба проводити ревизионистичку политику.

Према томе ми смо морали да нађемо једно друго решење са Краљевином Румунијом и нашли смо га тако, да смо по једној комисији дали прегледати тај терен. Па да би тромеђа остала на тачци и на коти 84, ми смо од 84 коте до 82 повукли једну траку не ширу од 2 до 3 метра и на тај начин остала је заједничка тромеђа на коти 84 а од 84 до 82 коте, дакле на једној дужини од нешто више од 13 км, ми имамо тако рећи један ходник између Румуније и Мађарске који није нигде шири од 2 до 3 метра а на појединим местима свега један једини метар.

Дакле као што видите ми смо постигли оно што је технички било потребно да се постигне. И да би било лакше управљање том неприродном границом, издали смо, допустите ми још једанпут да се изразим тим начином, тај коридор од 13 км. у дужини а у ширини 2 до 3 метра, издали смо

на 99 година под аренду Краљевини Румунији да она тим ходником управља.

То је тај споразум који смо начинили и који се сада налази пред вама. Он нема никакав политички значај, Он је чисто техничке природе и настао је због тога што смо у своје време ми мењали границу са Румунима па добили Јашу Томића и Нинчићево а дали Стари Бег и Жомбољ и због тога је било потребно да се ова граница ректифицира. Пошто се у томе и Румуни и ми потпуно слажемо и пошто је овај неприродни споразум био потребан једино због тога да се са правног гледишта задовољи и становиште Мађарске, која по сваку цену тражи ревизију уговора о миру, а ово што смо ми са Румунијом учинили не значи то, ја вас молим, пошто је према томе и наша и Румунска потреба потпуно задовољена, да овај споразум изволите примити. (Пљескање и одобравање).

Претседник др. Коста Кумануди: Пошто нема више пријављених говорника, прелазимо на гласање у начелу. Гласаће се на убичајени начин „за“ и „против“. Молим г. секретара да изврши прозивку.
Секретар Милаш Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Аврамовић Бранко, Ајић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шаћир, Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Бабаковић Јордан, Бајић Салих, Бањац Љубомир, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милан, Борисављевић Страхинја, Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будинић Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Варда Север, Васиљевић Стеван др., Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видић Јеша др., Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Ото др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Главички Божић, Господетић Фрањо, Грајић Перо, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грђић Васиљ, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Девнишић Ђулага, Димитријевић Мита, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован С., Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Ђокић Риста, Живанчевић Михаило, Живковић Исидор, Живојиновић Душан М., Зељковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић Ивковић Мирко др., Илић Срђа Милан др., Исаковић Миливоје Ђ., Јанковић Велизар др., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Животије, Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михајло Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа С., Јеремић Живојин, Јовановић Бока, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михајло Р., Катић Милош, Каћански Стеван, Клинич Антон, Кнежевић Степо др., Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин Карло, Коман Албин, Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крејчи Антон, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др., (претседава), Куртовић Војко, Куртовић Шукрија, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С. др., Лисавац Младен др., Лончар Иван, Лончар Станко, Макар Дако, Максимовић Степан, Марјан Ђуро, Маркић Фрањо, Марковић Миланко др., Матица Павао, Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машић Марко, Мијић Милаш Ђ., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милутиновић Милинко Р., Митровић Љубомир М., Михајловић Илија П., Михајловић Светислав др., Мохорич Иван, Мравље Милаш, Мулалић Мустафа А.,

Недељковић Урош П., Нинковић Тришко, Новаковић Тоде др., Њамцул Ранко др., Палечек Иван др., Парабушки Ђорђе, Пахерник Фрањо, Патрновић Љуба, Перић Матеј др., Перић Миливоје Ђ., Перић Нинко др., Петковић Милан, Петовар Ловро, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пивко Људевит др., Погачник Виктор, Поповић Душан, Поповић Светислав др., Прекоршек Иван, Принцип Јово, Пустослемшек Расто, Пуцел Иван Ј., Радовић Саво др., Радоњић Милан, Радоњић Милан, Савић Аранђел П., Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Секулић Милан др., Селић Јоца М., Селмановић Алија, Смиљанић Тома др., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спидлер Вјекослав, Стајковић Никола, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Степановић Милан Р., Стивић Милан др., Стојадиновић Милослав др., Стојковић Милан Ђ. др., Стошић Стаменко, Стрезовић Крста, Тадић Глигорије др., Трбић Василије, Трифуновић Љубиша, Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Узуновић Никола Т., Урек Иван, Урукало Сергије, Фиданчевић Тома др., Фотирић Арса, Хајдинак Антон, Хапжек Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Чорбић Бранко, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шиљековић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо.

Отеути: Аксентијевић Александар, Анђелиновић Будислав Гргур др., Бараћ Бранко др., Батинић Јозо, Бачић Степан др., Бенко Јосип, Ваљавец Стјепан, Видаковић Витомир, Вукичевић Богић др., Грубер Фрањо др., Даниловић Живко, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаџи-Тодор, Додић Александар Така, Дошен Мирко др., Драговић Милош П., Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михаило, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Негосим др., Захарић Чедомир, Иванишевић Петар, Иванчевић Душан, Исаковић Мито, Јелић Милутин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Јова, Кадић Хусеин, Кајмаковић Омер, Кешљевић Никола др., Кнежевић Ловро, Кожуљ Марко др., Којић Драгутин др., Крстановић Ристо, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Крстић Михаило В., Крстић Сима, Кунтарић Анте др., Куњашић Јоахим, Леушић Ђуро др., Лончаревић Иван др., Лукић Живан др., Лулић Петар, Максимовић Божић, Маланчећ Владо др., Маринковић Војислав др., Марјанац Симо, Марковић Велимир, Марковић Милорад П., Марковић Никола, Матровић Анте Ф., Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милошевић Младен П., Милутиновић Милорад Ђ., Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Никић Никола др., Никић Федор др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нуић Петар др., Остојић Ђуро др., Павлич Алојзиј, Паранос Шпиро Ф., Перко Драгутин В., Петровић Марко, Пиштелић Славко А. др., Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Јефтимије, Поповић Коста др., Поповић Милан В., Поповић Милан др., Праљак Недељко, Прека Никола, Прша Шиме др., Раковијевић Лазар Љ., Радић Иван, Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др., Савић Сава В., Савковић Илија, Симић Милорад, Сокић Милоје М., Спахић Владо, Сршкић Милан др., Стајић Јосип, Станић Андра, Станојевић Милутин, Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милаш, Степанов Миливој, Стефановић Игњат, Теодоровић Војислав, Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Тонић

Тодор Р., Топаловић Милан, Трбојевић Урош др., Тркуља Станко, Трпковић Ставра, Ђуковић Милан, Урошевић Мирко Ил., Физир Виктор, Хођера Светислав В., Христић Бора, Ценкић Јурај др., Ципушевић Методије, Чохаџић Хазим, Шелмић Драгић, М., Шећеров Славко др., Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.

(После гласања):

Претседник др. Коста Кумануди: Господо, изволите чути резултат гласања. Гласало је у свему 181 народних посланика и сви су гласали „за“. Према томе је овај законски предлог у начелу примљен једногласно.

Прелазимо на претрес у појединостима. Молим г. известноца да изволи читати параграф по параграф.

Известилац Стеван Ђирић прочита § 1 по предлогу Одбора.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 1? (Прима.) Објављујем да је § 1 једногласно примљен. Изволите чути даље.

Известилац Стеван Ђирић прочита § 2 по предлогу Одбора.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 2? (Прима.) Објављујем да је § 2 једногласно примљен.

Овим је цео овај законски предлог примљен једногласно у појединостима. Прелазимо на коначно гласање. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Аврамовић Бранко, Ађић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шафир, Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Бабамоновић Јордан, Баљић Салих, Бањац Љубомир, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милан, Борисављевић Страхинија, Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Варда Север, Васиљевић Стеван др., Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Отон др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Главички Божидар, Господнетић Фрањо, Грајић Перо, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Дервишић Ђулага, Димитријевић Мита, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован С., Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Ђокић Риста, Живанчевић Михаило, Живковић Исидор, Живојиновић Душан М., Зељковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић Ивковић Мирко др., Илић Срђа-Милан др., Исаковић Миливоје Ђ., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа Ц., Јеремић Живојин, Јовановић Ђока, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михаило Р., Кагић Милош, Каћански Стеван, Клинич Антон, Кнежевић Стјепан др., Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин-Карло, Комац Албин, Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крејчи Антон, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др., (претседава), Куртовић Војко, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С. др., Лисавац Младен др., Лончар Иван, Лончар Станко, Макар Дако, Максимовић Стјепан, Мар-

јан Ђуро, Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Матица Павао, Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машић Марко, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милутиновић Милинко Р., Митровић Љубомир М., Михаиловић Илија П., Михаиловић Светислав др., Мохорич Иван, Мравље Милан, Мулалић Мустафа А., Недељковић Урош П., Нинковић Тришко, Новаковић Тоде др., Њамцул Ранко др., Палачек Иван др., Парабућски Ђорђе, Пахерник Фрањо, Патрговић Љуба, Перић Матеј др., Перић Миливоје Ђ., Перић Нинко др., Петровић Милан, Петовар Ловро, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пивко Људевит др., Погазник Виктор, Поповић Душан, Поповић Светислав др., Прекоршек Иван др., Принцип Јово, Пустослемшек Расто, Пуцелј Иван Ј., Радоњић Саво др., Радоњић Миљан, Савић Аранђел П., Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Секулић Милан др., Селмановић Алија, Смиљанић Тома др., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спиндлер Вјекослав, Стајковић Никола, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Степановић Милан Р., Стијић Милан Р., Стојадиновић Милослав др., Стојковић Милан Ђ. др., Стошић Стаменко, Стрезовић Крста, Тадић Глигорије др., Трбић Василије, Трифуновић Љубиша, Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Узуновић Никола Т., Урек Иван, Урукало Сергије, Фиданчевић Тома др., Фотирић Арса, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Чорбић Бранко, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шиљековић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо.

Отсутни: Аксентијевић Александар, Анђелиновић Будислав Гргур др., Бараћ Бранко др., Батинић Јозо, Бачић Стјепан др., Бенко Јосип, Ваљавец Стјепан, Видаковић Витомир, Видић Јеша др., Грђић Васил, Вукићевић Богић др., Грубер Фрањо др., Даниловић Живко, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаџи-Тодор, Додић Александар Така, Дошен Мирко др., Драговић Милош П., Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михаило, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Негосим др., Захарић Чедомир, Изванишевић Петар, Иванчевић Душан, Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевтић Животије, Јелић Милутин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Јова, Кадић Хусеин, Кајмаковић Омер, Кешељевић Никола др., Кнежевић Ловро, Кожуљ Марко др., Којић Драгутин др., Крстановић Риста, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кунтарић Анте др., Куњашкић Јоаким, Куртовић Шукрија, Леушић Ђуро др., Лончаревић Иван др., Лукић Живан др., Лулић Петар, Максимовић Божидар, Маланец Владо др., Маринковић Војислав др., Марјанац Симо, Марковић Велимир, Марковић Милорад П., Марковић Никола, Мastroвић Анте Ф., Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милошевић Младен П., Милутиновић Милорад Ђ., Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Никић Никола др., Никић Федор др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нујић Петар др., Остојић Ђуро др., Павлич Алојзиј, Паранос Шпиро Ф., Перко Драгутин В., Петровић Марко, Пиштелић Славко А. др., Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Јефтимије, Поповић Коста др., Поповић Милан В., Поповић Милан др., Прањак Недељко, Прека Никола, Прша Шиме др., Радивојевић Лазар Љ., Радић Иван, Радоњић Милан, Рајић То-

ша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др., Савић Сава В., Савковић Илија, Селић Јоца М., Симић Милорад, Сокић Милоје М., Спахић Владо, Сршкић Милан др., Стажић Јосип, Станић Андра, Станојевић Милутин, Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Степановић Миљивој, Стефановић Игњат, Теодоровић Војислав, Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Тонић Тодор Р., Топаловић Милан, Трбојевић Урош др., Тркуља Станко, Трпковић Ставра, Ђуковић Милан, Урошевић Мирко Ил., Физир Виктор, Хођера Светислав В., Христић Бора, Џенкић Јурај др., Ципушевић Методије, Чохаџић Хазим, Шелмић Драгић Н., Шећеров Славко др., Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.

(После гласања)

Претседник др. Коста Кумануди: Господо, изволите чути резултат гласања. Гласало је у свему 174 народних посленика и сви су гласали „за“. Према томе је предлог закона о споразуму између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније, који се односи на тромеђу, одређену протоколом односећим се на границе у Банату, примљен једногласно и биће на основу чл. 64 Устава упућен Сенату на даљи рад. (Пљескање).

Прелазимо сада на ранију тачку прву, коју претварам у тачку другу, тј. на претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о међународној конвенцији о оснивању међународних уреда са правилником за међународни уред за хемију.

Има реч известилац одбора г. Ђирић.

Извештач Стеван Ђирић: Господо народни посланици, ова друга конвенција има ту сврху да се у Паризу оснује један међународни институт за примењену и чисту хемију. Под дојмом јучерашњег великог догађаја човек би готово био спреман да и на овај ситни детаљ гледа кроз призму оних јучерашњих стремљења и можда би се могао запитати како то, да чак ни у науци а камо ли у политици, да чак ни у науци још нема онолико политичке и да кажем човечанске зрелости да научници све што знају обелодане и ставе на расположење свима другим истраживачима да и они одмах могу поћи тим правцем и на основу проналазака ићи даље и према томе брже изнаћи и проналазити потребне ствари и науку унапредити.

Узмимо н. пр. само једну специјалну науку н. пр. медицину. Готово савест човечанства би захтевала да што један научник у лабораторијуму пронађе одмах стави на расположење другима, да на тај начин сви удруженим снагама раде на томе да се што пре нађе рецимо лек против туберкулозе и рака. Али ми међутим знамо да чак и код научника, тих људи који интелектуално највише стоје, има личних амбиција и да скривају врло често своје проналаске у нади, да ће сами моћи пронаћи оно за чим толико теже а врло често и из себичних разлога, да би добили ону материјалну добит, која је често спојена са тим проналасцима.

Далеко смо, господо, од тога да верујемо да можемо међународним конвенцијама регулисати оно што би само онај категорички императив могао регулисати и који би требао сваки научник да носи у себи. Али ипак има извесних сретстава помоћу којих можемо колико толико допринети да у науци буде више заједничкога рада и да се плодови једног научног испитивања ставе на

расположење другима на бржи начин него што би то било иначе могуће када би она била остављена сама себи. Тако, господо, овај међународни уред за хемију имаће пре свега за дужност то да своје документације, своја истраживања и испитивања на пољу чисте и примењене хемије прима са једне стране и с друге стране ставља их на расположење свима другим државама које можда не би могле код куће тако лако доћи до тих резултата. На тај начин биће много живља и тако да кажем „екс офо“ комуникација између појединих универзитета и лабораторија у погледу свих хемијских тековина чисте и примењене хемије, постићи ће се дакле једно опште добро уз скромну и малу цену. Све државе имају да допринесу нешто за издржавање тога уреда и само по себи се разуме да ће он бити независан од оне државе на чијој се територији налази.

Још један задатак ће имати тај уред, а то је да испитује могућности које би се могле развијати за бољи заједнички рад на истраживању примењене и чисте хемије.

Ово је, као што видите, једна међународна конвенција која регулисава извесна научна питања, олакшава научну комуникацију између држава и народа и олакшава рад свима појединцима који раде на истраживању чисте и примењене хемије. Због тога је моје дубоко уверење да је то једна добра ствар и да нам је дужност да је примимо па вас ја молим у име Одбора да тако и учините. (Одобравање и пљескање).

Претседник др. Коста Кумануди: Пошто нема више пријављених говорника, приступамо гласању у начелу о овом законском предлогу. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако.

Гласали су „за“ : Аврамовић Бранко, Ађић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шафир, Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Бабамовић Јордан, Бајић Салих, Бањац Љубомир, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милан, Борисављевић Страхиња, Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Варда Север, Васиљевић Стеван др., Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Отон др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Главички Божидар, Господнетић Фрањо, Грајић Перо, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Дервишић Ђулага, Димитријевић Мита, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован С., Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Ђокић Риста, Живанчевић Михаило, Живковић Исидор, Живојиновић Душан М., Зељковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић Ивковић Мирко др., Илић Срђа, Милан др., Исаковић Миљивоје Ђ., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа Ц., Јеремић Живојин, Јовановић Ђока, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михаило Р., Катић Милош, Каћански Стеван, Клинич Антон, Кнежевић Стјепан др., Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин Карло, Комаћ Албић, Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крејчи Антон, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др., (претседава),

Куртовић Војко, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С. др., Лисавац Младен др., Лончар Иван, Лончар Станко, Макар Дако, Максимовић Стјепан, Марјан Ђуро, Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Матица Павао, Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машић Марко, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милутиновић Милинко Р., Митровић Љубомир М., Михајловић Илија П., Михајловић Светислав др., Мохорич Иван, Мравље Милан, Мулалић Мустафа А., Недељковић Урош П., Нинковић Трипко, Новаковић Тодор др., Њамцул Ранко др., Палечек Иван др., Парабушки Ђорђе, Пахерник Фрањо, Патриогић Љуба, Перић Матеј др., Перић Миливоје Ђ., Перић Нинко др., Петровић Милан, Петовар Ловро, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пивко Људевит др., Погачник Виктор, Поповић Душан, Поповић Коста др., Поповић Светислав др., Прекоршек Иван др., Принцип Јово, Пустослемшек Расто, Пуцел Иван Ј., Радивојевић Лазар Ђ., Радоњић Саво др., Радоњић Миљан, Савић Аранђел П., Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Секулић Милан др., Селмановић Алија, Смиљанић Тома др., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спиндлер Вјекослав, Стајковић Никола, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Степановић Милан Р., Стијић Милан Р., Стојадиновић Милослав др., Стојковић Милан Ђ. др., Стошић Стаменко, Стрезовић Крста, Тадић Глигорије др., Трбић Василије, Трифуновић Љубиша, Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Узуновић Никола Т., Урек Иван, Урукало Сергије, Фиданчевић Тома др., Фотирић Арса, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Чорбић Бранко, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шиљеговић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо.

Отсутни : Аксентијевић Александар, Анђелиновић Будислав Гргур др., Бараћ Бранко др., Батинић Јозо, Бачић Стјепан др., Бенко Јосип, Ваљевац Стјепан, Видаковић Витомир, Видић Јеша др., Грђић Васиљ, Вукичевић Богић др., Грубер Фрањо др., Даниловић Живко, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаџи-Тодор, Додић Александар Така, Дошен Мирко др., Драговић Милош П., Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михаило, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Негосим др., Захарић Чедомир, Иванишевић Петар, Иванчевић Душан, Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевтић Животије, Јелић Милутин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Јова, Кадић Хусеин, Кајмаковић Омер, Кешелевић Никола др., Кнежевић Ловро, Кожуљ Марко др., Којић Драгутин др., Крстановић Риста, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кунтарић Анте др., Куњашић Јоаким, Куртовић Шукрија, Леушић Ђуро др., Лончаревић Иван др., Лукић Живан др., Лулић Петар, Максимовић Божићар, Маланец Владо др., Маринковић Војислав др., Марјанац Симо, Марковић Велимир, Марковић Милорад П., Марковић Никола, Мاستровић Анте Ф., Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милошевић Младен П., Милутиновић Милорад Ђ., Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Никић Никола др., Никић Федор др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нујић Петар др., Остојић Ђуро др., Павлич Алојзиј, Паранос Шпиро Ф., Перко Драгутин В., Петровић Марко, Пиштелић Славко А. др.,

Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Јефтимије, Поповић Милан В., Поповић Милан др., Прањак Недељко, Прека Никола, Прша Шиме др., Радић Иван, Радонић Милан, Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др., Савић Сава В., Савковић Илија, Селић Јоца М., Симић Милорад, Сокић Милоје М., Спахић Владо, Сршкић Милан др., Стажић Јосип, Станић Андра, Станојевић Милутин, Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Степанов Миливој, Стефановић Игњат, Теодоровић Војислав, Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Тонић Тодор Р., Топаловић Милан, Трбојевић Урош др., Тркуља Станко, Трпковић Ставра, Ђуковић Милан, Урошевић Мирко Ил., Физир Виктор, Хођера Светислав В., Христић Бора, Ценкић Јурај др., Ципушевић Методије, Чохаџић Хазим, Шелмић Драгић Н., Шећеров Славко др., Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.,

(После гласања)

Претседник др. Коста Кумануди: Господо, изволите чути резултат гласања. Гласало је у свему 170 народних посланика и сви су гласали „за“. Према томе је овај законски предлог примљен у начелу једногласно.

Прелазимо на претрес у појединостима. Молим г. известиоца да изволи читати параграф по параграф.

Известилац Стеван Ђирић прочита § 1 по предлогу Одбора.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 1? (Прима) Објављујем да је § 1 једногласно примљен. Изволите чути даље.

Известилац Стеван Ђирић прочита § 2 по предлогу Одбора.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 2? (Прима) Објављујем да је § 2 једногласно примљен. Тиме је у појединостима овај законски предлог примљен. Прелазимо на коначно гласање. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“ : Аврамовић Бранко, Ађић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шафир, Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Бабаковић Јордан, Баљић Салих, Бањац Љубомир, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милан, Борисављевић Страхиња, Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Варда Север; Васиљевић Стеван др., Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Отон др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Главички Божићар, Господнетић Фрањо, Грајић Перо, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Дервишић Ђулага, Димитријевић Мита, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован С., Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Ђокић Риста, Живанчевић Михаило, Живковић Исидор, Живојиновић Душан М., Зелковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић Ивковић Мирко др., Илић Срђа Милан др., Исаковић Миливоје Ђ., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михајло Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа Ц., Јеремић Живо-

јин, Јовановић Ђока, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михајло Р., Каћански Стеван, Клинец Антон, Кнежевић Стјепан др., Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин Карло, Коман Албин, Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крејчи Антон, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др., (преседава) Куртовић Војко, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С., др., Лисавац Младен др., Лончар Иван, Лончар Станко, Макар Дако, Максимовић Стјепан, Марјан Ђуро, Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Матица Павао, Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машић Марко, Мијић Милан Ђ. др., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милутиновић Миленко Р., Митровић Љубомир М., Михајловић Илија Р., Михајловић Светислав др., Мохорич Иван, Мравље Милан, Мудалић Мустафа А., Недељковић Урош Р., Нинковић Трипко, Новаковић Тоде др., Њамцул Ранко др., Палечек Иван др., Пахерник Фрањо, Патрновић Љуба, Перић Матеј др., Перић Миливоје Ђ., Перић Нинко др., Петковић Милан, Петовар Ловро, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пивко Људевит др., Погачник Виктор, Поповић Душан, Поповић Светислав др., Прекоршек Иван, Принцип Јово, Пустослемшек Раство, Пуцељ Иван Ј., Радовић Саво др., Радоњић Миљан, Савић Аранђел П., Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Секулић Милан др., Селмановић Алија, Смиљанић Тома др., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спидлер Вјекослав, Стајковић Никола, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Степановић Милан Р., Стијић Милан др., Стојадиновић Милослав др., Стојковић Милан Ђ. др., Стошић Стаменко, Стрезовић Крста, Тадић Глигорије др., Трбић Василије, Трифуновић Љубиша, Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Узуновић Никола Т., Урек Иван, Урукало Сергије, Фиданчевић Тома др., Фотирић Арса, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Чорбић Бранко, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шилековић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо.

Отеутни: Аксентијевић Александар, Анђелиновић Будислав Гргур др. Бараћ Бранко др., Батинић Јозо, Бачић Стјепан др., Бенко Јосип, Ваљарец Стјепан, Видаковић Витомир, Вукићевић Богић др., Видић Јеша др., Грђић Васил, Грубић Фрањо др., Даниловић Живко, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаџи-Тодор, Додић Александар Така, Дошен Мирко др., Драговић Милош Р., Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михајло, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Негосим др., Захарић Чедомир, Иванишевић Петар, Иванчевић Душан, Исаковић Мито, Јевтић Животије, Јанковић Велизар др., Јелић Милутин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Јова, Кадић Хусеин, Кајмаковић Омер, Катић Милош, Кешељевић Никола др., Кнежевић Ловро, Кожул Марко др., Којић Драгутин др., Краљевић Драган др., Крстановић Ристо, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Крстић Михајло В., Крстић Сима, Кунтарић Анте др., Куњашаић Јоаким, Куртовић Шукрија, Леушић Ђуро др., Лончаревић Иван др., Лукић Живан др., Лулић Петар, Максимовић Божидар, Маланчећ Владо др., Маринковић Војислав др., Марјанац Симо, Марковић Велимир, Марковић Милорад П., Марковић Никола, Мastroвић Анте Ф., Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милошевић Младен П., Милу-

тиновић Милорад Ђ. Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Никић Никола др., Никић Федор др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др. Нуић Петар др., Остојић Ђуро др., Павлич Алојзиј, Парабуњски Ђорђе, Паранос Шпиро Ф., Перко Драгутин В., Петровић Марко, Пиштелић Славко А. др., Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Јефтимије, Поповић Коста др., Поповић Милан В., Поповић Милан др., Праљак Недељко, Прека Никола, Прша Шише др., Радивојевић Лазар Љ., Радић Иван, Радовић Милан, Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др., Савић Сава В., Савковић Илија, Селић Јоца М., Симић Милорад, Сокић Милоје М., Спахић Владо, Сршкић Милан др., Стајић Јосип, Станић Андра, Станојевић Милутин, Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Степанов Миливој, Стефановић Игњат, Теодоровић Војислав, Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Тонић Тодор Р., Топаловић Милан, Трбојевић Урош др., Тркуља Станко, Трпковић Ставра, Ђуковић Милан, Урошевић Мирко Ил., Физир Виктор, Хођера Светислав В., Христић Бора, Ценкић Јурај др., Ципушевић Методије, Чохаџић Хазим, Шелмић Драгић М., Шећеров Славко др., Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.

(После гласања)

Претседник др. Коста Кумануди: Господо, изволите чути резултат гласања. Гласало је у свему 171 народни посланик и сви су гласали „за“. Према томе је предлог закона о међународној конвенцији о оснивању међународних уреда са правилником за међународни уред за хемију примљен и коначно једногласно и на основу чл. 64 Устава биће упућен Сенату на даљи рад. (Пљескање.)

Прелазимо на даљи рад. Предлажем Народној скупштини да тачка 4 утврђеног дневног реда постане тачка 3, а тачка 3 да постане тачка 4. Прима ли Народна скупштина овај мој предлог? (Прима). Онда прелазимо на претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о споразуму о регулисању узајамне рекламације између Краљевине Југославије и Републике Турске.

Има реч г. известилац.

Известилац Стеван Ђирић: Господо народни посланици, ова конвенција споразума о регулисању узајамних рекламација наших и турских поданика у погледу имања склопљена је на основу једне претходне конвенције, односно једнога пакта од огромне политичке важности, а то је Пакт о пријатељству између наше Краљевине и Републике Турске. Може бити зато што господин Министар иностраних послова није могао бити присутан овој седници, тај законски предлог о Пакту пријатељства са Републиком Турском скинут је са дневног реда данашње седнице те ће тако Народна скупштина имати прво да се упозна са дететом кад већ не може у овоме тренутку да се упозна са оцем, наиме са Пактом о пријатељству између нас и Републике Турске, на основу кога је пакта и могла бити начињена ова конвенција.

Ствар је врло проста. Променом граница, које су као што знате знатно се помакле од балканских ратова до свршетка светскога рата, настала су и извесна питања приватно-правне природе. Ми смо имали извесних потраживања према Републици Турској а Република Турска односно њени пода-

ници још више приватних потраживања према нашој држави.

Кад су та узајамна потраживања и њихове рекламације, које су званично скупљене, упоређене, пронашло се да Турска има један вишак од 17 милиона динара. И према прописима Пакта о пријатељству, да ћемо такве ствари решавати било расправљањем пред судом, било арбитражом или концилијацијом, ми смо се лепо споразумели да Југославија одштети Турску са тих 17 милиона тако, да ћемо у току ове године ставити 7 милиона динара, идуће године у априлу, мислим, 5 милиона, а до краја идуће 1935 г. даљих 5 милиона динара.

Нема сумње да је овај споразум оправдан и да већ из тога разлога треба га примити, али допустите да поред овога разлога споменем, може бити у овоме тренутку један важнији разлог, а то је да он значи прву пробу оптерећења оног Пакта о пријатељству са Републиком Турском. И пошто има, господо, не само појединих људи, него чак и држава и великих државника који сумњају у те пактове пријатељства, добро је да на првом кораку имамо прилике да утврдимо да они могу да издрже ту пробу оптерећења.

Далеко би ме одвело да говорим о та два разна мишљења о тим пактовима, по којима их једни сматрају просту хартију која не значи ништа и која се у даном тренутку може подерати, док их други сматрају као неку врсту савеза, који доводе у опасност мир; о тој теми надам се да ћемо имати прилике да више говоримо.

А сада, на једном конкретном примеру те наше политике, желим да нагласим да овај Пакт пријатељства са Републиком Турском већ доноси плодове и баш зато ја вас молим да примите ову конвенцију која потиче из једног пакта и који као и сви наши пактови има огроман значај и да, према томе, и на овоме детаљу покажете да имате поверења у оно што је у позадини иза свих пактова и доцнијих конвенција, а то су оне велике линије наше међународне политике. (Одобравање и плескање).

Претседник др. Коста Кумануди: Пошто нема више пријављених говорника, прелазимо на гласање у начелу о овоме законском предлогу. Гласаће се на уобичајени начин „за“ и „против“. Молим господина секретара да изврши позивку.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Аврамовић Бранко, Ађић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шаћир, Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Бабаковић Јордан, Бајић Салих, Бањац Љубомир, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милан, Борисављевић Страхинца, Бркић Степан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Варда Север, Васиљевић Стеван др., Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Ото др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Главички Божидар, Господетић Фрањо, Грајић Перо, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Дрвншић Булага, Димитријевић Мита, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован С., Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Ђокић Риста, Живанчевић Михаило, Живковић Исидор, Живојиновић Душан М., Зелковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић Ивковић Мирко др., Иванчевић Душан, Илић

Срђа, Милан др., Исаковић Миливоје Ђ., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа С., Јеремић Живојин, Јовановић Ђока, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михаило Р., Катић Милош, Каћански Стеван, Клинич Антон, Кнежевић Стјепан др., Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин Карло, Коман Албин, Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крејчи Антон, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др. (претседава), Куртовић Војко, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С. др., Лисавац Младен др., Лончар Иван, Лончар Станко, Макар Дако, Максимовић Стјепан, Марјан Ђуро, Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Матица Павао, Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машин Марко, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милутиновић Миливоје Р., Митровић Љубомир М., Михаиловић Илија П., Михаиловић Светислав др., Мохорич Иван, Мравље Милан, Мулалић Мустафа А., Никић Федор др., Недељковић Урош П., Нинковић Трипко, Новаковић Тоде др., Њамцул Ранко др., Палечек Иван др., Парабућки Ђорђе, Пахерник Фрањо, Патрновић Љуба, Перић Матеј др., Перић Миливоје Ђ., Перић Нинко др., Петровић Милан, Петовар Ловро, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пивко Људевит др., Погачник Виктор, Поповић Душан, Поповић Светислав др., Прекоршек Иван др., Принцип Јово, Пустослемшек Радо, Пуцељ Иван Ј., Радивојевић Лазар Љ., Радоњић Саво др., Радоњић Миљан, Савић Аранђел П., Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Секулић Милан др., Селмановић Алија, Смиљанић Тома др., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спиндлер Вјекослав, Стајковић Никола, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Степановић Милан Р., Стијић Милан Р., Стојадиновић Милослав др., Стојковић Милан Ђ. др., Стошић Стаменко, Стрезовић Крста, Тадић Глигорије др., Трбић Василије, Трифуновић Љубиша, Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Узуновић Никола Т., Урек Иван, Урукало Сергије, Филанчевић Тома др., Фотирић Арса, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Чорбић Бранко, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шиљековић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо.

Отеути: Аксентијевић Александар, Анђелиновић Будислав Гргур др., Бараћ Бранко др., Батинић Јово, Бачић Стјепан др., Бенко Јосип, Ваљавец Стјепан, Видаковић Витомир, Видић Јеша др., Грђић Васиљ, Вукићевић Богдан др., Грубер Фрањо др., Даниловић Живко, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаџи-Тодор, Додић Александар Така, Дошен Мирко др., Драговић Милош П., Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михаило, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Негосим др., Захарић Чедомир, Иванишевић Петар, Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевтић Животије, Јелић Милутин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Јова, Кадић Хусеин, Кајмаковић Омер, Кешелевић Никола др., Кнежевић Ловро, Кожул Марко др., Којић Драгутин др., Крстановић Риста, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кунтарић Анте др., Куњшић Јоаким, Куртовић Шукрија, Леушић Ђуро др., Лончаревић Иван др., Лукић Живан др., Лулић Петар, Максимовић Божидар, Маланец Владо др.,

Маринковић Војислав др., Марјанац Симо, Марковић Велимир, Марковић Милорад П., Марковић Никола, Мastroвић Анте Ф., Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милошевић Младен П., Милутиновић Милорад Ђ., Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Никић Никола др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нујић Петар др., Остојић Буро др., Павлич Алојзиј, Паранос Шпиро Ф., Перко Драгутин В., Петровић Марко, Пиштелић Славко А. др., Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Јефтимије, Поповић Коста др., Поповић Милан В., Поповић Милан др., Праљак Недељко, Прека Никола, Приша Шиме др., Радић Иван, Радонић Милан, Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др., Савић Сава В., Савковић Илија, Селић Јоца М., Симић Милорад, Сокић Милоје М., Спахић Владо, Сршкић Милан др., Стажић Јосип, Станић Андра, Станојевић Милутин, Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Степанов Миљивој, Стефановић Игњат, Теодоровић Војислав, Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Тонић Тодор Р., Топаловић Милан, Трбојевић Урош др., Тркуља Станко, Трпковић Ставра, Ђуковић Милан, Урошевић Мирко Ил., Физир Виктор, Хоџера Светислав В., Христић Бора, Ценкић Јурај др., Цицушевић Методије, Чохаџић Хазим, Шелмић Драгић М., Шећеров Славко др., Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.

(После гласања)

Претседник др. Коста Кумануди: Господо, изволите чути резултат гласања. Гласало је у свему 177 народних посланика и сви су гласали „за“. Према томе је овај законски предлог примљен у начелу једногласно.

Прелазимо на претрес у појединостима. Молим г. известиоца да изволи читати параграф по параграф.

Известилац Стеван Ђирић прочита § 1 по предлогу Одбора.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 1? (Прима). Објављујем да је § 1 примљен.

Изволите чути даље.

Известилац Стеван Ђирић прочита § 2 по предлогу Одбора.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 2? (Прима). Објављујем да је § 2 једногласно примљен. Тиме је овај законски предлог примљен у појединостима.

Прелазимо на коначно гласање. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Аврамовић Бранко, Ађић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шафир, Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Бабаковић Јордан, Баљић Салих, Бањац Љубомир, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милан, Борисављевић Страхинја, Бркић Степан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Варда Север, Васиљевић Стеван др., Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Отон др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Главички Божидар, Гос-

поднетић Фрањо, Грајић Перо, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Дервишић Ђулага, Димитријевић Мита, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован С., Дрљача Бранко, Дрмел Алојзиј, Ђокић Риста, Живанчевић Михаило, Живковић Исидор, Живојиновић Душан М., Зельковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић Ивковић Мирко др., Иванчевић Душан, Илић Срђа, Милан др., Исаковић Миљивоје Ђ., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа С., Јеремић Живојин, Јовановић Ђока, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михаило Р., Катић Милош, Каћански Стеван, Клинич Антон, Кнежевић Стјепо др., Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин Карло, Коман Албин, Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крејчи Антон, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др. (претседава), Куртовић Војко, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С. др., Лисавац Младен др., Лончар Иван, Лончар Станко, Макар Дако, Максимовић Стјепан, Марјан Ђуро, Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Матица Павао, Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машић Марко, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милутиновић Миљинко Р., Митровић Љубомир М., Михаиловић Илија П., Михаиловић Светислав др., Мохорич Иван, Мравље Милан, Мулалић Мустафа А., Недељковић Урош Н., Нинковић Тришко, Новаковић Тоде др., Њамцул Ранко др., Палачек Иван др., Парабушки Ђорђе, Пахерник Фрањо, Патрновић Љуба, Перић Матеј др., Перић Миљивоје Ђ., Перић Нинко др., Петровић Милан, Петовар Ловро, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пивко Људевит др., Погачник Виктор, Поповић Душан, Поповић Светислав др., Прекоршек Иван др., Принцип Јово, Пустослемшек Расто, Пуцел Иван Ј., Радоњић Саво др., Радоњић Милан, Савић Аранђел П., Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Секулић Милан др., Селмановић Алија, Смиљанић Тома др., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спиндлер Вјекослав, Стајковић Никола, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Степановић Милан Р., Стијић Милан Р. др., Стојадиновић Мирослав др., Стојковић Милан Ђ. др., Стошић Стаменко, Стрезовић Крста, Тадић Глигорије др., Трбић Василије, Трифуновић Љубинија, Ђирић Ђорђе Ђирић Стеван, Узновић Никола Т., Урек Иван, Урукало Сергије, Фиданчевић Тома др., Фотирић Арса, Хајдињак Антон, Хаџећ Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Чорбић Бранко, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шиљековић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо.

Отеути: Аксентијевић Александар, Анђелиновић Будислав Гргур др., Бараћ Бранко др., Батинић Јозо, Бачић Стјепан др., Бешко Јосип, Ваљавец Стјепан, Видаковић Витомир, Видић Јеша др., Грђић Васиљ, Вукићевић Богић др., Грубер Фрањо др., Даниловић Живко, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаџи-Тодор, Додић Александар Така, Дошен Мирко др., Драговић Милош П., Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михаило, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Негосим др., Захарић Чедомир, Иванишевић Петар, Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевтић Живојин, Јелић Милутин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовано-

вић Јова, Кадић Хусеин, Кајмаковић Омер, Кешељевић Никола др., Кнежевић Ловро, Кожул Марко др. Којић Драгутин др., Костановић Риста, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кунтарић Анте др., Куњашић Јоахим, Куртовић Шукрија, Леушић Ђуро др., Лончаревић Иван др., Лукић Живан др., Лулић Петар, Максимовић Божидар, Маланчећ Владо др., Маринковић Војислав др., Марјанац Симо, Марковић Велимир, Марковић Милорад П., Марковић Никола, Мастровић Анте Ф., Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милошевић Младен П., Милутиновић Милорад Ђ., Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Никић Никола др., Никић Федор др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нујић Петар др., Остојић Ђуро др., Павлич Алојзиј, Паранос Шпиро Ф., Перко Драгутин В., Петровић Марко, Пиштелић Славко А. др., Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Јефтимије, Поповић Коста др., Поповић Милан В., Поповић Милан др., Праљак Недељко, Прека Никола, Прша Шиме др., Радивојевић Лазар Љ., Радић Иван, Радонић Милан, Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др., Савић Сава В., Савковић Илија, Селић Јоца М., Симић Милорад, Сокић Милоје М., Спахић Владо, Сршкић Милан др., Станић Јосип, Станић Андра, Станојевић Милутин, Стеванов Живојин Ар., Стевановић Милан, Степанов Миливој, Стефановић Игњат, Теодоровић Војислав, Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Тонић Тодор Р., Топаловић Милан, Трбојевић Урош др., Тркуља

Станко, Трпковић Ставра, Ђуковић Милан, Урошевић Мирко Ил., Физир Виктор, Хођера Светислав В., Христић Бора, Ценкић Јурај др., Ципушевић Методије, Чохаџић Хазим, Калмић Драгић М., Шећеров Славко др., Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.

(После гласања)

Претседник др. Коста Кумануди: Господо, изволите чути резултат гласања. Гласало је у свему 175 народних посланика и сви су гласали „за“. Према томе је предлог закона о споразуму о регулисању узајамне рекламације између Краљевине Југославије и Републике Турске усвојен и коначно једногласано и на основу чл. 64 Устава биће упућен Сенату на даљи рад. (Пљескање).

Са вашим пристанком ја ћу закључити ову седницу. Као дневни ред за идућу седницу предлажем да буде као тачка прва: Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о уговору о пријатељству између Краљевине Југославије и Републике Турске, а као другу тачку: Претрес извештаја одборског за проучавање законског предлога о међународној конвенцији о унифицираном меничном законнику.

Прима ли Народна скупштина овај дневни ред? (Прима). Ову седницу закључујем а идућу заказујем за понедељак, 2 јула, у 10 часова пре подне, са примљеним дневним редом.

Седница је закључена у 11,15 часова.

ПРИЛОЗИ

ИНТЕРЦЕЛАСИЈА

Јозе Батинића и другова, народних посланика, на Министра унутрашњих послова о прогањању и тучи сељака од стране жандарма у Томиславграду

Господине Министре,

Дне 2 маја т. г. били су радници у башти Илије Анчића (Пиле) из Томиславграда и том згодом од стране жандармеријског каплара Ивана Пушењака поднешена је једна лажна пријава, да се је у тој башти одржавао некакав збор и да се на том збору поред осталог клицало „живела слободна хрватска“ и „доле Југославија.“ Ово нико није могао посведочити, јер у ствари није ни био никакав збор, нити је се клицало било шта и било коме, него се је само радило и копало башту. Кад се није могло наћи ни једнога сведока да потврди наводе ове лажне пријаве, онда је се почело присутне доводити у жандармску касарну, тући, пријетити им се само да би им се изнудило признање, и када се то није могло изнудити, онда су слиједиле батине.

Тако се у жандармској касарни од стране жандармеријског каплара Ивана Пушењака и још четворице жандарма био тучен Иван Перић (Пиган), Иван Радос (Ивче), оба из села Кола, среза дунавскога и још четири сељака чија се имена крију. Том згодом Иван Перић (Пиган) био је тако немилосрдно истучен, да је пријетила опасност за његов живот и морао је још истога дана да оде у

болницу у Ливно, у којој је на лијечењу остао читав мјесец дана, где је од др. Митровића добио и уверење о повредама на тјелу. Исти прича да, био је тучен на још незапамћен начин. Тукли су га њих пет и кад није могао да потврди оно што се од њега тражило, онда су узели један колац, који је био случајно ту у подруму жандармске касарне рекавши му, сад ће мо да те набијемо на колац, псујући му Бога, Госпу, Исуса и све што је њему као католику најсветије — ако нам то не признаш. И збиља су то и покушали били, ну на наговор једнога од тих жандарма од тог су одустали у последњем моменту. И друге које су тукли, тукли су тако немилосрдно, да су лежали код куће по десет до петнаест дана, али нису смели ићи нити у болницу, нити код љекара, бојећи се, да их ови жандарми не би поново тукли,

Послије овог случаја или боље речено, после како су се сви жандари осилили не позивају ни од кога на одговорност, настао је прави страх и трепет међу оним мирним свијетом дунавског среза. Тако су поред осталог почели да јуре и јаше на бициклима таквом брзином, да би кроз читаву варош јурили што би брже могли, стално звонећи као да позивају народ на неку узбуну, од чега

се је народ уплашио и бјежао тако, да сад у Томиславграду свијет само о томе говори. Поред тога у жандармеријској касарни жандарм Иван Пушењак и дневничар код среског начелства г. Перковић у Томиславграду добили су једну посебну собу; у којој њих двојица по милој вољи, кад хоће и кога хоће, уводе и раде с њим што они хоће, разумљиво у првом реду да га батинају.

Господине Министре, кад је ово све овако питам Вас, да ли има примјера оваквоме злочину још игде на свијету.

Да ли мислите наредити, да се овај случај што боље испита и након тога, да се кривци што

строжије казне и да се овоме иначе мирном и поштеном свјету да било какова задовољства.

Молим Вас, Господине Министре, да након што ову ствар по овој мојој интерпелацији испитате и приведете крају, да ме о резултату исте обавијестите на једној од идућих седница у Народној скупштини.

За ову интерпелацију тражимо првенство и хитност.

Београд, 26 јуна
1934 год.

Народни посланици:
Јозо Батишић ср.
Стјепан Ваљавец ср.
Довро Кнежевић ср.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Јозе Батишића и другова, народних посланика, на Министра унутрашњих послова о поступку и противзаконитом раду Ивана Пушењака, жандармеријског каплара у Томиславграду.

Господине Министре,

Дне 6 маја о. г. јашио је на бициклу жандармериски каплар Иван Пушењак и таквом брзином и несавјесношћу налетео на једину краву сиромаша Фериза Мусагића и том згодом тако ју снажно ударио, да јој је преломио два ребра од чега је одмах сутрадан крава угинула.

Фериз Мусагић, одмах дан послје тога отишао је у жандармеријску касарну да овај случај пријави и да тражи накнаду за изгубљену краву. Из жандармеријске касарне био је најурен и истеран: нису му хтјели нити да приме притужбу у записник. него су се загрозили: „да о томе не говори, а ако буде о томе говорио, и ако буде то и даље тражио, да ће их запамтити“.

Овај је био сретан, што је умакао из касарне здравих леђа, јер баш у те дане су били премлаћени неки сељаци баш од овог Пушењака и још 4 жандарма. Фериз Мусагић дао је своју краву по

ветеринару у Томиславграду прегледати, који је установио, да су јој у истину два ребра услијед овог ударца преломљена, од чега је настало крварење и од чега је крава угинула.

А као сведоци и очевидци наводе се Шарић Бирдаић, ум. Тахира, Авдо Баљијић ум. Абида и Пилип Парлов Гргин син, сви из Томиславграда.

Да ли, Господине Министре, мислите наредити да се ова ствар испита и да се овај дахија жандармеријски каплар Иван Пушењак што строжије казни, те да буде надокнађена штета Феризу Мусагићу за убијену краву.

Молим Вас, Господине Министре, да ми након изvida о резултату дадете усмен одговор на ову моју интерпелацију у једној од наредних седница Народној скупштини.

Београд, 26 јуна
1934 год.

Народни посланици:
Јозо Батишић ср.
Стјепан Ваљавец ср.
Довро Кнежевић ср.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Јозе Батишића и другова, народних посланика на Министра унутрашњих послова о противзаконитом раду жандармеријског поднаредника Милана Петрића у Томиславграду

Господине Министре,

У априлу мјесецу о. г. носио је Иван Звонар пок. Тадије из Кола, Срез дунавски, 14 литара ракије јачине 32% хект. степ. Примјетио га је Милан Петрић, жандармеријски поднаредник, ухватио га притворио га у жандармериској касарни и одузео му ракију. Како жандармерија ништа нема са ракијом, нити је постајало какво наређење у томе правцу, то је жандармеријска станица у Томиславграду сутрадан повратила ракију, али су му повратили само 9 литара 3/4 са 24% хект. јачине а не 14 литара са 32% хект. степ, јачине како су му то и одузели били.

Иван Звонар тражио је, да се то исправи, наводио је и свједоке али је био одбијен и запријетило му се, да то не сме да тражи, јер да би могао извући тањи крај тј. да би могао бити тучен.

Господине Министре, ако Вам овај случај није познат, молим Вас, да одредите што је потребито да се оваквим поступцима стане на крај. Ако Вам је пак овај случај познат, молим Вас да изволите одговорити, што каните подузети, да се овај поднаредник привуче одговорности и да се за будуће искључи могућност овакове жандармеријске самовоље.

Молим Вас, да ми на ову интерпелацију изволите дати одговор на једној од идућих сједница Народној скупштини.

У Београду 26. јуна
1934 год.

Народни посланици:
Јозо Батишић ср.
Стјепан Ваљавец ср.
Довро Кнежевић ср.

